

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПОЛТАВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ ЕКОНОМІКИ, УПРАВЛІННЯ,
ПРАВА ТА ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ**

КАФЕДРА МЕНЕДЖМЕНТУ ІМ. І.А. МАРКІНОЇ

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Методи і моделі обґрунтування управлінських рішень

(вибіркова фахова навчальна дисципліна)

Освітньо-наукова програма – Менеджмент

Спеціальність – 073 Менеджмент

Галузь знань – 07 Управління та адміністрування

освітній ступінь – доктор філософії

Розробник:

Федірець Олег,

доцент кафедри менеджменту ім. І.А. Маркіної, к.е.н., доцент

Гарант ОНП:

Зось-Кіор Микола,

професор кафедри менеджменту ім. І.А. Маркіної, д.е.н., професор

Полтава

2021 р.

Форма опису навчальної дисципліни та інформація про розробника

Назва навчальної дисципліни	Методи і моделі обґрунтування управлінських рішень
Назва структурного підрозділу	Кафедра менеджменту Навчально-наукового інституту економіки, управління, права та інформаційних технологій
Контактні дані розробників, які залучені до викладання	<i>Викладач: Федірець Олег</i> , кандидат економічних наук, доцент <i>Контакти:</i> ауд. 488а (навчальний корпус №4) <i>e-mail:</i> oleg.fedirets@pdaa.edu.ua тел. 0663312239 сторінка викладача: https://www.pdaa.edu.ua/people/fedirec-oleg-volodymyrovych
Рівень вищої освіти	Третій (освітньо-науковий) рівень вищої освіти ступеня доктор філософії
Спеціальність	073 Менеджмент
Попередні умови для вивчення навчальної дисципліни	Відсутні

Заплановані результати навчання

Мета вивчення навчальної дисципліни формування необхідного професіоналізму діяльності в сфері управління, оволодіння методами і технологією прийняття управлінських рішень, в обсязі класифікаційних вимог до фахівця, а також придбання учнями первинного досвіду і освоєння прийомів постановки і рішення проблем в управлінській діяльності, оформлення теоретико-технологічних і психологічних уявлень про процедуру проблематизації і депроблематизації в управлінні.

Основні завдання навчальної дисципліни: є процес розробки та обґрунтування управлінського рішення, що складає з окремих етапів, кожний з яких припускає виконання менеджером певних видів робіт з урахуванням численних факторів, що впливають на ефективність ухваленого рішення; моделюванню управлінських рішень, що допомагає подолати безліч проблем, пов'язаних із прийняттям рішень у складних ситуаціях; розгляд різних методів розробки рішень, адекватних управлінським проблемам; сформулювати практичні навички роботи здобувачів вмінням користуватись існуючими економічними інструментами, методами і моделями для моделювання, обґрунтування й прийняття управлінських рішень, здатністю знаходити організаційно-управлінські рішення в нестандартних ситуаціях, готовністю нести за них відповідальність.

Компетентності

загальні:

ЗК 1. Оволодіння загальнонауковими компетентностями, спрямованими на формування системного наукового світогляду;

ЗК 2. Здатність до критичного мислення генерування нових складних ідей, аналізу та синтезу цілісних знань;

фахові:

ФК 1. Здатність до пошуку, обробки та аналізу та узагальнення інформації для проведення самостійних наукових досліджень у сфері менеджменту;

ФК 2. Здатність обґрунтовано обирати та використовувати методи та інструменти наукових досліджень у сфері менеджменту;

ФК 7. Уміння розробляти моделі і стратегії управлінської діяльності та приймати управлінські рішення на основі досліджень

Програмні результати навчання:

ПРН 7. Здійснювати критичний аналіз, узагальнювати результати наукових досліджень, формулювати та обґрунтовувати висновки і пропозиції щодо розвитку концептуальних і методологічних знань у галузі менеджменту.

ПРН 12. Ідентифікувати та класифікувати нові задачі в сфері менеджменту, описувати, аналізувати та оцінювати відповідні об'єкти, явища та процеси, обирати оптимальні методи їх досліджень

Програма навчальної дисципліни:

Тема 1. Сутність, принципи і вимоги до управлінських рішень.

Тема 2. Методологічні основи підготовки проектів управлінських рішень.

Тема 3. Аналіз варіантів і підготовка проектів управлінських рішень.

Тема 4. Моделі розв'язання проблем беззбиткової діяльності.

Тема 5. Методи і моделі аналізу інвестицій в основні фонди.

Тема 6. Методи ситуаційного аналізу в обґрунтуванні управлінських рішень.

Тема 7. Моделі і методи обґрунтування рішень у прогнозуванні розвитку підприємства.

Тема 8. Евристичні та експертні методи обґрунтування управлінського рішення.

Трудомісткість:

Загальна кількість годин – 120 годин

Кількість кредитів – 4,0

Форма семестрового контролю – залік

Додаткові матеріали для представлення навчальної дисципліни: робоча програма навчальної дисципліни, анотація, презентація.

Політика оцінювання

1. Академічна доброчесність: Здобувач вищої освіти повинен дотримуватись Кодексу академічної доброчесності та Кодексу про етику викладача та здобувача вищої освіти Полтавської державної аграрної академії. Дотримання академічної доброчесності здобувачами освіти передбачає: самостійне виконання

навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей); посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей; дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права; надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використанні методики досліджень і джерела інформації.

2. Система оцінювання

Оцінювання результатів навчання

Програмні результати навчання	Методи навчання	Форми оцінювання
ПРН 7. Здійснювати критичний аналіз, узагальнювати результати наукових досліджень, формулювати та обґрунтовувати висновки і пропозиції щодо розвитку концептуальних і методологічних знань у галузі менеджменту	<ul style="list-style-type: none"> - за джерелом знань: словесні методи: лекція; наочні методи демонстрування; практичні методи: практичні роботи, ситуаційні вправи; - за логікою: дедуктивний, синтетичний, узагальнення; - за мисленням: евристичний; - методи стимулювання і мотивації навчально-пізнавальної діяльності: метод формування пізнавальних інтересів: створення ситуації інтересу; метод стимулювання і мотивації обов'язку й відповідальності: заохочення, оперативний контроль, вказування на недоліки, зауваження; - інноваційні: інтерактивний метод: тренінгові заняття, мозковий штурм. 	письмове та усне виконання вправ на практичних заняттях; виконання завдань самостійної роботи; виконання тестових завдань
ПРН 12. Ідентифікувати та класифікувати нові задачі в сфері менеджменту, описувати, аналізувати та оцінювати відповідні об'єкти, явища та процеси, обирати оптимальні методи їх досліджень.	<ul style="list-style-type: none"> - за джерелом знань: словесні методи: лекція; наочні методи демонстрування; практичні методи: практичні роботи, ситуаційні вправи; - за логікою: дедуктивний, синтетичний, узагальнення; - за мисленням: евристичний; - методи стимулювання і мотивації навчально-пізнавальної діяльності: метод формування пізнавальних інтересів: створення ситуації інтересу; метод стимулювання і мотивації обов'язку й відповідальності: заохочення, оперативний контроль, вказування на недоліки, зауваження; - інноваційні: інтерактивний метод: тренінгові заняття, мозковий штурм. 	письмове та усне виконання вправ на практичних заняттях; виконання завдань самостійної роботи; виконання тестових завдань

Забезпечення тематикою дисципліни успішного опанування програмних результатів навчання для здобувачів вищої освіти

Назви тем	Програмні результати навчання		Разом
	ПРН 4	ПРН 5	
Тема 1. Сутність, принципи і вимоги до управлінських рішень.	+	+	2
Тема 2. Методологічні основи підготовки проектів управлінських рішень.	+	+	2
Тема 3. Аналіз варіантів і підготовка проектів управлінських рішень.	+	+	2
Тема 4. Моделі розв'язання проблем безбиткової діяльності.	+	+	2
Тема 5. Методи і моделі аналізу інвестицій в основні фонди.	+	+	2
Тема 6. Методи ситуаційного аналізу в обґрунтуванні управлінських рішень.	+	+	2
Тема 7. Моделі і методи обґрунтування рішень у прогнозуванні розвитку підприємства.	+	+	2
Тема 8. Евристичні та експертні методи обґрунтування управлінського рішення.	+	+	2
Разом	8	8	16
максимальний відсоток у підсумковій оцінці з навчальної дисципліни, %	50	50	100
мінімальний відсоток у підсумковій оцінці з навчальної дисципліни, %	30	30	60

Критерії успішного опанування програмних результатів навчання

Програмні результати навчання	Відсоток у підсумковій оцінці з навчальної дисципліни, %	Максимальна кількість балів	Мінімальний пороговий рівень оцінок, балів
ПРН 7. Здійснювати критичний аналіз, узагальнювати результати наукових досліджень, формулювати та обґрунтовувати висновки і пропозиції щодо розвитку концептуальних і методологічних знань у галузі менеджменту	50	50	30
ПРН 12. Ідентифікувати та класифікувати нові задачі в сфері менеджменту, описувати, аналізувати та оцінювати відповідні об'єкти, явища та процеси, обирати оптимальні методи їх досліджень.	50	50	30

Форми оцінювання результатів навчання

Програмні результати навчання	Форма оцінювання					
	письмове та усне виконання вправ на практичних заняттях		виконання завдань самостійної роботи		виконання тестових завдань	
	мінімальна кількість балів	максимальна кількість балів	мінімальна кількість балів	максимальна кількість балів	мінімальна кількість балів	максимальна кількість балів
ПРН 7. Здійснювати критичний аналіз, узагальнювати результати наукових досліджень, формулювати та обґрунтовувати висновки і пропозиції щодо розвитку концептуальних і методологічних знань у галузі менеджменту	12	20	13	22	5	8
ПРН 12. Ідентифікувати та класифікувати нові задачі в сфері менеджменту, описувати, аналізувати та оцінювати відповідні об'єкти, явища та процеси, обирати оптимальні методи їх досліджень.	12	20	13	22	5	8

Схема нарахування балів з навчальної дисципліни

Назва теми	Види навчальної роботи студентів			Разом по темі
	виконання вправ на практичних заняттях	виконання завдань самостійно і роботи	розв'язування тестів	
Тема 1. Сутність, принципи і вимоги до управлінських рішень.	5	5	2	12
Тема 2. Методологічні основи підготовки проектів управлінських рішень.	5	5	2	12
Тема 3. Аналіз варіантів і підготовка проектів управлінських рішень.	5	5	2	12
Тема 4. Моделі розв'язання проблем беззбиткової діяльності.	5	6	2	13
Тема 5. Методи і моделі аналізу інвестицій в основні фонди.	5	6	2	13
Тема 6. Методи ситуаційного аналізу в обґрунтуванні управлінських рішень.	5	6	2	13
Тема 7. Моделі і методи обґрунтування рішень у прогнозуванні розвитку підприємства.	5	5	2	12
Тема 8. Евристичні та експертні методи обґрунтування управлінського рішення.	5	6	2	13
Разом	40	44	16	100

Рекомендовані джерела інформації

Основні:

1. Баженова О. В., Чорнодід І. С. Генезис чинників та моделей економічного зростання. Емерджентні методи для емерджентної економіки : монографія. За заг. ред. В. М. Соловйова, Л. О. Кібальник. Черкаси : Вовчок О. Ю., 2017. Розділ 3.4. С. 221–235.
2. Глушевський В. В. Адаптивні механізми в системах управління підприємствами : методологія і моделі : монографія. Запоріжжя : КПУ, 2016. 352 с.
3. Горбань Г.О. Прийняття управлінських рішень у соціальних системах: соціально-психологічний аспект : монографія. Запоріжжя: Вид-во КПУ, 2012. 354 с.
4. Сергієнко О. А., Горошко А. С. Інструментарій та комплекс завдань оцінювання результативності кредитування АПК в напрямі розвитку потенціалу України на міжнародних торгових ринках. Детермінанти соціально-економічного розвитку України в умовах трансформаційних зрушень : кол. моногр. За заг. ред. В. П. Ільчука. Чернігів : ЧНТУ, 2018. 432 с.
5. Bedir Tekinerdogan, Onder Babur, Loek Cleophas, Mark van den Brand, Mehmet Aksit Model Management and Analytics for Large Scale Systems. Academic Press. Department of Mathematics and Computer Science, Eindhoven University of Technology, Eindhoven, The Netherlands. 2019. 344 p.
6. Маркіна І.А., Зось-Кіор М.В. Моделювання динамічної системи управління земельними ресурсами національного аграрного сектору економіки. *Ефективна економіка : електронне наук. видання*. 2015. № 6.
7. The Political Economy of Innovation Development : Breaking the Vicious Cycle of Economic Theory / Iurii Bazhal. Basingstoke : Palgrave Macmillan, 2017. 135 p.
8. Fedirets O. Management of the development of agricultural resources use. *Security management of the XXI century : national and geopolitical aspects* : collective monograph in edition I. Markina (issue 2). Prague. Nemoros s.r.o. 2020. Czech Republic. P. 297-303.
9. Fedirets Oleg, Markina Iryna, Korniienko Bohdan Modernization of resources management of agricultural enterprises. *Modern Science – Moderni veda*. Praha. Ceska republika, Nemoros. 2020. №4. С. 17-24.
10. Yacob Khojasteh Production Management Advanced Models, Tools, and Applications for Pull Systems. Published November 14, 2017 by Productivity Press. 228 p.

Допоміжні:

1. Заболоцький Т.М. Моделювання в управлінні портфелем фінансових активів. монографія. Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2016. 440 с.
2. Клебанова Т. С., Мозенкова О. В. Сценарные модели сбалансированного социально-экономического развития регионов : монографія. Бердянск : Изд. Ткачук А. В., 2013. 328 с.
3. Кузьмичов А. І. Візуальна аналітика мережевої оптимізації. Моделювання засобами MS Excel та уEd Graph Editor: Практикум. К.: Видавництво Ліра-К, 2019.

180 с.

4. Садовська І.Б., Мачулка О.В. Обліково-аналітичне забезпечення прийняття управлінських рішень: монографія. Луцьк: ВНУ ім. Лесі Українки, 2010. 228 с.

5. Самбурська Н.І. Обліково-аналітичне забезпечення управління основними засобами: теорія і практика: монографія. Полтава: РВВ ПУЕТ, 2015. с. 289.

6. Федірець О.В., Назаренко О.О., Диннік В.В. Формування оптимальної виробничої стратегії аграрного підприємства. *Приазовський економічний вісник*. Запоріжжя, 2020. № 5(22) С. 110-116.

7. Хохлов В.Ю. Математичні методи в управлінні портфелем цінних паперів: монографія. К.: Кондор-Видавництво, 2017. – 298 с.

8. Шапран Є. М., Сергієнко О. А., Соснов І. І. Багаторівневі структурні моделі сценаріїв розвитку суб'єктів міжнародного торговельного ринку в аграрному секторі в умовах ризиків. *Проблеми економіки*. 2019. №4. С. 293–305.

9. Bernd W. Wirtz Business Model Management: Design – Instruments – Success Factors. Gabler Verlag | Springer Fachmedien Wiesbaden GmbH. 2011. 356 p.

10. Fedirets O., Voronko-Nevidnycha T., Korduban M. Formation of the optimal production strategy of an agricultural enterprise *Management of the 21st century: globalization challenges*. collective monograph in edition I. Markina (issue 3). Prague, Nemoros s.r.o. 2020. P. 200-207.

Інформаційні ресурси:

1. Бібліотека ім. В.І. Вернадського. URL: www.nbuu.gov.ua/

2. Бібліотека ім. В.Г. Короленко URL: <http://korolenko.kharkov.com/>

3. Державна служба статистики України. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua/>

4. Електронна бібліотека. URL: <http://lib.meta.ua/>

5. Міністерство економічного розвитку і торгівлі. URL: <http://www.me.gov.ua>

6. Нормативно-правова база України. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/>